

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1882.

9. szám.

Márczius 2.

Az orleansi szüz.

— Ballada —

(1431. máj. 30.)

Az ég felhőiben
Rózsák helyett véres lapok
Uszkálnak szüntelen,
Nem csoda, ha komoly vagyok.
Vérlázító a mult nekem,
Könyekbe fül gyász-énekem.

Tüzes villámokat
Látok a légben szerteszét,
Ugy a lelkemre hat
Az a bús történeti kép:
Midőn a láng ártatlanul
A hős leány alatt kigyul.

Idégen zsoldosok
Állják körül a ravatalt,
Hol a hit és a jog
Agyontaposva már kihalt.
Az Isten vár, de nem feled . . .
E tény Rouent gyalázta meg.

Ezek a zord idők
Az egyháznak szentelt falát
Már századok előtt
Vérrel csak úgy bemocskolák:
Mint a vad angol katona,
Kire kiált Jeanne d'Arc pora.

A Szajna vitte el
Világnak e szent hamvakat;
De mint az estlebel
Hirt a zugó szeleknek ad:
Ugy vette át a tenger is.
Mely hősöket révparrtra visz.

»Ah! egy feszületet.«
Sohajt az ihletett leány;
Hogy megköztetett
Ott a bitófa derekán.
S adnak neki keresztbe tett
Agból égő feszületet!!

Kinek hazája volt
Szívében minden dobbanás,
Melyet angol zsarolt,
A nemzeti föltámadás
Rajongta körül álmait,
Kinek máglyája lángol itt.

»Hát így fizetsz nekem
Hősi föláldozásomért
Szeretett nemzetem!
Így nyujtod-e a dicsbabért?
Ki lelket adtam a csatán,
Így veszszek élttem tavaszán?«

Fözlüg a vad kacaj:
»Az eretnek így bünhödik!«
S elhal a végsóhaj
Az ő tizenkilenczedik
Kikeletének bájain, —
Arczán az égi rózsaszín.

* * *

Az a mi érdemünk,
Hogy századok botlásiért
Egész világ velünk
Rómától várja a babért;
Mert egyedül ő általa
Dicsőül meg a szüz ara.

Mi az, mi az, a mit
A tűz meg nem emészthetett?
Egy vérző szív az itt
Izzó parázs-halom felett.
Isten csodája . . . vagy mi más?
Élő szív és izzó parázs.

S mi a máglya előtt
Lobogó zászlót emelünk,
Mely ékes szüzi főt
Hordjon körül, — ez a jelünk:
Tisztelve Jeanne d'Arc lángjait —
A harcra, győzelemre itt.

Sántha Mihály.

A rejtély.

(Egy falusi lelkész naplójából.)

I.

Sok ide-oda hányatás után lelkész lettem szülőföldemen. Lelkemből örültem állásomnak nem csak a hatáskör miatt, de azért is, mert itt minden ház, minden fa rég elmúlt időket, eseményeket idézett fel emlékezetemben.

Atyám iskola-tanító volt e helyütt és becsületessége által mindenkinek tiszteletét vívta ki magának. Ifjú voltam, mikor a halál elragadta atyámat és szegény jó anyám velem és hugommal a szomszéd városba költözött, hol egy testvérbátyja lakott, ki nőtelen volt és a városnál tisztességes hivatalt viselt. Itt végeztem alsóbb iskolámat, innen a papnöveldebe kerültem és pappá szenteltetvén, majd itt majd ott működtem az úr szőlőjében, végre sok hányatás után, öszültni kezdő hajjal szülőföldemre tértem vissza.

Alig hogy néhány napot töltöttem szülőföldemen, már is azon tapasztalásra jutottam, hogy huszonöt év alatt még egy falu is sok változáson megy keresztül. Ott állottak ugyan a házak régi helyeiken, de némelyikök nagyon megváltozott. A paplak sem volt az, melyet én gyermekkoromban ismertem: megnagyobbitották, fákkal körülültették, melyek egészen beárnyékolták falait, szóval: a helység külső képe egészen más volt, mint miként az emlékezetemben élt vala. És mennyire megváltoztak az emberek! Sokan, kiket gyermekkoromban ismertem, meghaltak, mások más vidékekre költöztek, majd ismét új lakók telepedtek az elköltözött helyére és kikkel mint gyermek a porban játszadoztam, szintúgy mint én, öregekké, férfiakká, asszonyokká lettek. Alig ismertem fel egy-kettőt játszótársaim közül. Soha sem éreztem annyira az emberi élet gyors folyását, az idő mulékonyosságát, mint itlétemnek első napjaiban.

Mily gyorsan mulik az idő!

Mily gyorsan mulnak az ember évei!

Nem tagadom, az első napokban bizonyos búskomorság vett erőt szívemen, melytől alig bírtam szabadulni, pedig hivatalom úgy hozta magával, hogy szabaduljak tőle és vidám areczal lépjek hűveim elé.

Mikor házamban elhelyezkedtem és rendbejöttem, a község előkelőbbjeit szándékoztam rendre meglátogatni. Első látogatásom, a dolog rendje szerint, a község bíráját illette. Halmosi Ferencz — ez volt a bíró neve — jó módú, mondhatnám gazdag ember volt, gazdaasszonyom állítása szerint, mintegy tizenöt évvel ezelőtt került ide a faluba, elvette a legvagyonosabb gazda — Alsoki Pál — leányát Katiczát, becsületessége által megnyerte a falubeliek bizalmát, kik őt ismételve bírónak választották. Alsoki Pálra még gyermekkoromból emlékezem, meghitt lábon állott atyámmal és sokszor megfordultam házában is. Akkorában ha nem is volt épen szegény, de gazdagnak épen nem volt mondható, a szükség nem egyszer kopogtatott ajtaján, és atyám nem egyszer segített rajta bajaiban. Mondják, hogy különböző sikerült üzletek folytán meglehetősen vagyonra tett szert.

Szép verőfényes nap volt, mikor végezve dolgaimat, a bíró lakása felé irányzám lépteimet. A falu koresmája mellett el kellett haladnom, hogy a bírónak köből épült oszlopsorral körülvett szép házához érjek. A mint a koresmához közeledtem, nagy gyermekzsivajt hallok. A koresma előtti padon rongyokba takart férfiu ült, kit egész gyermekesereg vett körül és kik hangos nevetés közt ingerkedtek a rongyos férfiuval.

— Nem szégyenli kend magát — szóltam komoly hangon, oda lépve a férfiuhoz, ki a részegesek szokása szerint, tétovázó szemekkel tekintett reám — nem szégyenli kend magát, hogy ily állapotban a gyermekek csúfjává legyen? menjen haza és ott alugya ki mámorát. . .

— Ah iskolamester! servus iskolamester! hebegé dorgáló beszédemre a részeg férfiu.

E megszólítás tudatá velem, hogy gyermekkorom társaimnak egyike áll, vagy inkább dülöngöz előttem, mert gyermekkorom pajtásaim tréfából iskolamesternek hívtak, de a férfiu vonásai oly eltorzított arcot mutattak, hogy hiába kutattam emlékezetemben, nem ismerhettem ez emberre.

— Hogy hívják kendet? kérdezém szigorú hangon, mely minden bizalmasságnak véget volt vetendő.

— Hát nem ismer reám! — szólt meghökkenve szigorú hangomtól — én vagyok a Kőrök Pétere, kivel az erdőben szokott volt madárfészket szedegetni, igaz, régen, nagyon régen volt. . .

Gyermekkorom esinyjaim emlékéit idézték fel lelkemben e szavak, s most visszaemlékeztem a játszótársra, ki akkoriban szorgalmas, erkölcsös ifjú vala, s kire e részeg férfiuval lehetetlen volt ismernem.

— Jól van, jól — mondám szelidebb hangon, megszánva az embert, ki oly mélyen sülyedett — jőjjen holnap kend hozzám a plébánialakba, most pedig menjen kend haza. . .

— No, megyek már — szóla meghunyászkodva és lassan eltántorgott: én pedig a bíróhoz siettem. A tágas udvarban találkoztam a háziasszonnyal. . .

— Itthon van-e a bíró ur? — kérdém, kalapemelve üdvözlőlvén az asszonyt — meg akartam őt látogatni. . .

— Isten hozta plébános ur, lépjjen be kérem, férjem uram igen fogja sajnálni, hogy nem volt ide haza, de a szolgabíró urhoz kellett mennie, csak estére vergődik haza. . .

Az asszony vagy három szobán keresztül legszebb szobájába vezetett, különféle frissítőket hozatott, gazdagságát akarván fitogtatni ez által. . .

Én megköszönve az asszony szivességét, a sok jóból csak igen keveset vettem magamhoz, kérdezősködtem a község dolgairól és ügyes fordulattal a beszélgetés tárgyát Kőri Péterre, a részeg férfiuira, fordítottam: megvallom, bántott a kíváncsiság, meg akartam tudni az okát annak, hogy ez ember annyira elkallódott.

— Oh! az igen rossz ember! szólt az asszony keserű hangon.

— Ne vádold őt anyám! kiáltá szenvedélyes hangon a bíróné legidősb leánya, mintegy tizenöt, tizenöt éves hajadon, ki velünk ült az asztalnál a szobában.

— Mit értesz te hozzá?! fedd őt az anya. . .

— De a törvényszék is felmenté őt a vád alól — viszonzá szerényen a leány.

— Mindegy, ha a törvényszék fel is mentette őt bizonyítékok hiányában, még is ő volt a gyilkos és senki más — szóla a meggyőződés hangján az anya.

— Mi ez, mi történt? Kőri Péter gyilkos lenne? — kiálték meglepetve és kíváncsian — kérem, mondjon el mindent asszonyom, tudnia kell, hogy Péter gyermek-kori játszótársam, barátom; miként történt, hogy az egykor szorgalmas, becsületes ifju gyilkosságba esett?

— Igaza van tisztelendő uram, Péter egykor derék, becsületes ifju volt, nem volt könnyelmű, szülei, habár nem sok vagyont, de jó nevet hagytak reá; volt házikója, több hold földje és azután igen ügyes ács volt, ki mind itt helyben, mind a vidéken igen keresett mester volt.

— De hisz akkor mi vihette őt arra, hogy embert gyilkoljon?

— Nem tudom; az egész dolog rejtély mindenki előtt, és mégis Péter volt a gyilkos.

— Mondja el, kérem, az egész eseményt úgy, a mint történt; láthatja asszonyom, hogy érdekléltem a szegény Péter iránt.

— Mintegy tizenhat évvel ezelőtt — kezdé az asszony az elbeszélést — egy őszi nap reggelén a munkások, kik az erdőbe mentek fát vágni, az erdő szélén a bozótnak egy holt embert találtak, kinek koponyája golyóval át volt furva. A véryomok mutatták, hogy a gyilkosság az országuton történt, és hogy a gyilkos áldozatát a bozótnak huzolta. A meggyilkolt férfit senki sem ismerte a faluban, azonban a megejtett vizsgálóból kitűnt, hogy a gyilkosság napján egy, a szomszéd országból jövő marhakereskedő tartózkodott a koresmában, egyről-másról kérdezősködött, s mint látszott, sok pénzzel rendelkezett. A koresmában iddögáltak Péter, atyám és mások a faluból . . .

Beesteledvén, a marhakereskedő memmi készült, célja volt, hogy a mintegy két órányi távolságban fekvő vasuti állomáshoz még éjjel előtt eljusson. Többen figyelmeztették a veszélyre, melylyel a gyalogolás az ily késő időben, elhagyatott uton járni szokott, csak Péter biztatta, hogy oly erőteljes férfiúra, mint a marhakereskedő volt, az utazás nem rejthet semmi veszélyt; jól tudta ő már akkor, miért beszél így . . . Másnap reggel, mint mondám, a munkások a marhakereskedőt az erdő szélén halva találták. A törvényszolgák csakhamar megjelentek a tett színhelyén, és megkezdték a nyomozást a gyilkos után.

— És micsoda körülmény vezette a törvényt Péterre, mint gyilkosra?

— A borzasztó gyilkosság után mindenki észrevette, hogy Péter, ki eddig józan életet élt, becsületes, szorgalmas iparos volt, ki ez időben velem jegyben is járt, ez időtől fogva nyugtalan kedélyű lett, elhanyagolta mesterségét és mintha csak lelki furdalásait el akarná nyomni, a borivásnak adta magát, és mit azelőtt soha sem tett, le is részegedett: engem pedig, ki jegyese voltam, azon naptól fogva szándékosan került és soha többé házukba nem lépett.

E szavaknál az asszony hangja remegett, bizonyosságul annak, hogy egykor e szerencsétlen férfit

nagyon szerethette, és hogy ez esemény mily mélyen hatott kedélyére és egész életére.

— És csak ezen viselete Péternek volt az oka, melynek alapján elfogták és a börtönbe vetették?

— Nem, még más körülmények is jutottak napfényre, melyek a gyanut valósággá tették. Ugyan is többen a falu végén lakók közül a mondott éjjel a szántóföldön keresztül embert láttak lélekszakadva futni, és az emberben Péterre vélték ismerni; Péter nem is tagadta e körülményt, valamint azt sem, hogy azon este atyámmal jóval előbb hagyta el a koresmát, mint a marhakereskedő elutazott volt.

— Micsoda, azt is bevallotta, hogy ő volt azon ember, ki a szántóföldeken keresztül futott és kit a falubeliek azon éjjel láttak?

— Igen, bevallotta, de azzal védekezett, hogy a szép holdvilágos éjjel burgonyaföldjét meg akarta csak nézni, nem lopja-e valaki; bevallotta, hogy hallotta a lövést, de azt hitte, hogy az erdőkerülő valami vadat lőtt, mint az sokszor történik, hogy nem látott senkit, kire a gyilkosság gyanuja eshetnék, melyről csak más nap reggel értesült . . .

— A törvényszék, ugy látszik, hitt szavainak, a mennyiben felmentette a vád alól és szabadon bocsátotta őt.

— Igen, hat hónapig tartott a vizsgálat, Péter ez alatt a megyeház börtönében ült, sokszor kihallgatták, de mindannyiszor esküdözött, Istent híván bizonyosságul ártatlansága mellett; a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette őt, de itthon a faluban mindenki gyilkosnak tartja, azért, mikor a megyeházától haza került, senki szóba sem állt vele, senki munkát nem adott neki. Én is hazajöttem után megizentem neki, hogy köztünk vége mindennek, ne mutassa magát előttem; azt izente vissza, hogy ő ezt régen tudta, kár volt erre figyelmeztetni őt.

— És a rablott pénznek nem jutottak nyomára?

— A földbe sok pénzt lehet elásni; mit sem találtak.

— És Péter soha sem költekezett oly módon, hogy gyanut kelthetett volna pazarlása.

— Itthon igen szegényesen éldegél, de többnyire a szomszéd városban tartózkodik, mert itt — mint mondám — senki sem ad neki munkát; hogyan él a városban, azt senki sem tudja.

— De a rendőrség a városban is bizonynyal éber szemmel kíséri életmódját, ha valami gyanusat tapasztalna viseletében, bizonyára ujjal kérdőre vonná, és minthogy ez nem történt, ártatlannak kell tartanunk őtet.

— Itt ugyan senki sem hisz ártatlanságában.

— És sokszor van-e oly állapotban, mint a milyenben az imént láttam?

— Nem, csak nagyon ritkán issza le magát, és ezt is — úgy hiszem — inkább daczból teszi, mint kétségbeesésből; azt is csak daczból teszi, hogy itt marad a faluban, csak azért marad itt — úgy mond — mert bátran nézhet mindenkinek szeme közé; de azért senkit sem győzött meg eddig ártatlanságáról.

Az asszony szavaiból kivehettem, hogy ő is Pétert bűnösnek tartja; még most nem tudtam magamnak tiszta, világos ítéletet alkotni az eseményről és nem is állott érdekében az asszonyt az ellenkezőről meggyőzni, azért

másra fordítottam a beszédet és rövid időn elbucusztam az asszonytól; elhagytam a bíró házát és elmémben forgatva a hallottakat, elégedetlen szívvel tértem vissza lakomba.

(Folytatása következik.)

Én a hitnek dalnoka vagyok.

Mit nekem te földi szerelem, te
Szertehulló, hervadó virág;
Mit nekem te csalfa érzélem, te
Tünde képű pillanatnyi báj?
Szívem, lelkem másokért zajog...
Én a hitnek dalnoka vagyok!

Mit nekem te földi hír, dicsőség,
Lepkeszárnyak hulló hímpora;
Mit nekem ti tűnő délibábok,
Mit nekem te csalfaság hona?
Szívem, lelkem másokért zajog...
Én a hitnek dalnoka vagyok!

Mit nekem te Helikon babérja,
Mit nekem te hervadó bábér?
Fűt ki óhajt? — ember-é vagy állat?
Földiért csak földi fű a bér.
Szívem, lelkem másokért zajog...
Én a hitnek dalnoka vagyok!

Mit nekem ti földi kéjvirágok
Mérget rejtő bűvös illata;
Mit nekem ti csalfa érzemények
Hydra-képű széttűnő hada?
Szívem, lelkem másokért zajog...
Én a hitnek dalnoka vagyok!

Szenvedést, bút adjatok csak nekem,
Homlokomra csak töviskoszort;
Égi fényben ég a fő, ha ilyet,
Mint az isten meghajolva hord.
Nem babért, csak tövist adjatok;
Mert a hitnek dalnoka vagyok!

Kalocsay Alán.

Mikor én felelős szerkesztő voltam.

Marc Twain után szabadon.

Mozgalmas életemben egyszer elvállaltam egy gazdasági lap szerkesztését is. Persze nem egy bakot lőttem mellette; azonban megfordítva ugyan miképpen tudna egy gazda baklövések nélkül szabadulni, a kinek például eszébe jutna, egy hajó kormányzását elfogadni? Viszonyaim akkor parancsoló kötelességemmé tették, hogy kereset után nézzek. S épen kapóra jött, hogy a »Talaj« sokévi szerkesztője kéjutazásra készült és helyettes szerkesztőt keresett. Az általa följánlt honorariummal megelégedtem s a szerkesztést átvettem. Nagyszerű érzés volt reám nézve, hogy újra munkához jutottam; törhetlen kedvvel egész héten át dolgoztam, azután örvendező kebellet sajtó alá adtam a lapot.

Némi aggodalommal vártam egy egész napon át, vajjon lesz-e sikere is fáradozásaimnak. Midőn vasárnap este a szerkesztői irodából távoztam, egy csoport

férfit és gyerkőcöt pillantottam meg; kik látásomra néhány lépésnyire visszahúzódtak s hallám, midőn ketten is mondák: »Ez az!« Persze, hogy büszke voltam rá.

Másnap reggel hasonló csoportot találtam a ház kapuja előtt. Párosával és egyenkint állottak az emberek az utczán s érdeklődéssel néztek rám. A csoport két felé oszlott s visszahúzódtak, midőn közelebb értem hozzá az egyik férfi pedig így szólt: »Nézzétek csak a szemeit!« Ugy tettem, mintha nem venném észre az általános figyelmet, bensőmben azonban el voltam ragadtatva, s föltettem magamban, hogy nagynénémnek rögtön megírom mindezt.

Fölmentem az emeletbe s a mint az előszoba ajtaját kinyitottam, vig hangokat s hahotát hallottam; két paraszt öltözetű fiatal embert láttam. A mint engem megpillantottak, elhallgattak s egy ugrással a csörömpölő ablaküvegen át megugrottak. Különös! körülbelül egy fél órával később egy öreg ur lépett be; szép, ámbár kissé szigorú arcvonásai voltak s hosszú szakáll hullámszórt arca körül. Kérésre helyet foglalt s gondolkozni látszott. Levette kalapját, maga mellé tette a földre, egy piros zsebkendő és lapunknak egy példányát vonta ki zsebéből, a lapot térdére tette s szemüvegét törülgetve zsebkendőjével, kérdé tőlem:

»Ön az új szerkesztő?«

»Igen, szolgálatjára.«

»Szerkesztett már ön valaha mezőgazdasági lapot?«

»Nem, felelém; ez e nembeli első kísérletem.«

»Képzeltem mindjárt. Vannak gyakorlati tapasztalatai a földművelésben?«

»Nincsenek.«

»Sejtlemem tehát nem esalt, felelé az öreg ur, föltette szemüvegét s élesen szemeim közé nézett, mialatt a lapot igazgatá. Föl akarom önnök olvasni, hogy mi idézte elő sejtlememet. Ez a czikk volt az. Hallgassa meg, s mondja meg nekem, hogy ön irta-e ezt: »A répát nem kellene letépni, mert az árt neki; sokkal jobb, ha a kertész-bojtár a fát rázza! Nos, mit mond ön ehhez?«

»Azt hiszem, hogy ez jó, hogy ez érthető. Vidékünkön évenként kétszázévtől sok millió répa romlik el, csupán azért, mert féltetlen letépi; míg ellenben, ha a fát ráznak...«

»Uram, rázza ön le a hályogot az eszéről! Hisz a répa nem fán terem!«

»Ejnye, ejnye! Hát ki mondja azt, hogy fán terem? A kifejezés természetesen képlegesen, egészen képlegesen veendő. A kinek csak egy mákszemnyi józan esze van, föl kell fognia, hogy én úgy értettem, hogy a bojtár az indákat rázza.«

Az öreg fölállott, az ujságot apró darabokra tépte, lábaival összetaposta, botjával dühösen vagdalta a falat s azt mondta, hogy ostoba számár vagyok. Azután kiment s az ajtót becsapta, hogy csak úgy rengett bele; szóval, nagyon dühös volt. Minthogy azonban nem tudtam, hogy mi hozhatta ki annyira sodrából, nem is kísérlettem meg, hogy őt megnyugtassam.

Nem sokára egy hórihorgas, vázszerű férfi rohant be, ritka haja leloggott vállaira, poros arca talán egy hét óta nem volt mosva. Ujját ajkára tette s mozdulatlanul állott. Egy hangot nem lehetett hallani. Egy

darabig hallgatózott. Végre ráfordította a kulesot az ajtóra, lábujjhegyen lassan közelebb jött s nagy figyelemmel nézett rám; azután egy összehajtott ujságlapot vett ki oldalzsebéből s így szólt: »Őn írta ezt? Ugyan kérem, olvassa csak föl nekem, de gyorsan! Nagyon jót fog nekem tenni. Szenvedek!«

El kezdtem olvasni, a mint alább következik s a mint a mondatok ajkaimról elhangzottak, láthattam a jótékony hatást: izmainak feszültsége engedett, a félelem eltűnt tekintetéből, nyugalom és öröm ömlött el arczán, mint a részvétteljes holdvilág szelid sugaraí egy pusztá vidéken.

A helyek így hangzottak:

»A szalamandra szép madár, ápolása azonban nagy gondot igényel. Nem kellene korábban mint júniusban, s legkésőbbben szeptemberben importálni. Télen meleg helyen kell tartani, hogy kölykét kikölthesse.

»Az idén előre láthatólag késői aratást várhatni; a gazdáknak tehát a gabnakévéket korán fel kellene állítaniok, s a rozsot július helyett augusztusban elültetniök.

»A tökigen kedves gyümölcs; a gyümölcsnedv készítésénél ezta bogyót eléje teszik a vad szedernek és málnának; mint tehéntakarmány nagyon tápláló. Azon szokással, hogy az udvarkertekben más cserjékhez ültessék, mindinkább kezdenek szakítani; mert általános ismert dolog, hogy a tök kevés árnyékot ad.

»Most, minthogy meleg van, és a gunárok kezdenek kotlani . . . «

Az izgatott hallgató hozzám rohant, megrázta a kezemet és fölkiáltott: »Elég, elég! Most már tudom, hogy még birtokában vagyok józan eszemnek, mert ön szóról szóra épügy olvassa a hallott helyeket, mint én. Lássá, uram, én soha sem hittem, hogy bolond vagyok, habár rokonaím gondos őrizet alatt tartottak; de midőn ma reggel ezt az ujságot elolvastam, valóban azt hittem, hogy megbolondultam. Ugy ordítottam, hogy egy negyed-mérföldnyire hallani lehetett, s rohantam a mezőre, hogy valakit agyonverjek; tudtam, hogy ennek előbb-utóbb be kell következnie, azért tehát lehetett azzal kezdenem is. Ezt a cikket még egyszer elolvastam, hogy bizonyosságot szerezzek magamnak; azután fölgyújtottam kis házamat s elrohantam. Egy pár embert nyomorékká vertem s egy ficzkót egy fára üttem, hol megfoghatom, a mikor akarom. A mint azonban erre jöttem, mégis meg akartam győződni az ujságcikk miatt, s ez valódi szerencse a szegény ördögére nézve a fán, mert visszamenet agyonütöttem volna őt! Isten önnel, uram! Nagy terhet vett le a lelkemről. Eszem kiállotta az ön cikkének rohamát: most tudom, hogy semmi sem árthat már neki. Éljen boldogul!«

Igen kellemetlenül éreztem magam a gyujtogatás és csonkítás miatt, miket ez az ember végbevitt; mert némileg mégis magamat kellett azok ártatlan okozójának tekintenem. Azonban nem volt időm ilyes gondolatokra, mert hirtelen nem más lépett be, mint az állandó szerkesztő. »Utaztál volna a keletre, gondolám magamban, a mint neked tanácsoltam, talán állandó utódod lehettem volna, de te nem akartad, most lásd, hogyan fogsz boldogulni. Tulajdonképen csak rád vártam!«

A szerkesztő egészen zavartnak s levertnek látszott. A romokra mutatott, melyeket az öreg veszekedő atyafi s a két fiatal paraszt csinált, és így szólt: »No itt valóban szép állapotok vannak. A gyümölcsnedv-palaczk, hat ablaküveg, a köpörláda és két gyertyatartó össze van törve; ez azonban nem a legnagyobb baj; de lapunk hire tönkre van téve, meg van semmisítve! Még egyetlen szám sem kelt el oly nagy tömegben, még egyetlen számot sem kellett oly nagy kiadásban nyomtatni, de még egyetlen számról sem beszéltek annyit az emberek. De ki akar bolondság által híressé lenni s kinek jut eszébe ostobaság által szerencsésjét megalapítani? Barátom, becsületesemre mondom, az egész erte tele van emberekkel, s még talán a mellék-utczák kerjeinek kerítéseim is egy rakás ember ül, kik mind önt látni akarják, mert örültnék tartják. S nem is esoda, ha az ember az ön czikkeit olvassa. Valódi gyalázat valamennyi a journalismusra! Hogy is juthatott önnek eszébe, ily szaklap szerkesztését elfogadni? Ugy látszik, hogy ön a földművelésnek még elemeit sem ismeri? Ön a barázdáról és az ekéről úgy beszél, mintha egy és ugyanazon dolog lenne. Ön a tehének kotlási idejéről beszél, oh, ez kétségbeejtő. S ön a görényt mint házi állatot ajánlja tréfás volta s kintinősége miatt a patkányfogásban. Hol hallott az ember ilyesmit valaha? Az olyan megjegyzés, hogy a vadgesztenye napról napra keresetesebb kereskedelmi cikk, lehetetlen hogy tönkre ne tegyen egy lapot! Kérem önt, hogy rögtön távozzék szerkesztői irodámból! Nincs szükségem többé vacatióra, melyet lehetetlen lenne élveznem, ha tudnám, hogy ön helyettesít: hisz remegnem kellene, hogy jövőre még nagyobb bolondokat ír össze. Takarodjék! Egy perezig sem tűrhetem helyemen! Miért nem mondta nekem, hogy nem ért semmit a mezőgazdasághoz?«

»Azt mondtam volna önnek, maga ostoba, tökfilkó? Életemben először hallok ilyen szemrehányást! Csak annyit mondok önnek, hogy tizenégy év óta vagyok már journalista és először hallok azt, hogy szakismeretekkel kell az embernek birnia, ha lapot akar szerkeszteni. Bárgyu! Ki írja a színházi kritikákat másodrangú lapok számára? Ugorkafára fölkapott mester-emberek vagy gyógyszerészekédek, kik a drámai szakmához épen annyit konyítanak, mint én a mezőgazdasághoz. Ki bírál könyveket? Emberek, kik életökben soha könyvet nem írtak. Ki tárgyalja a pénzügyeket? Emberek, kiknek legjobb alkalmuk volt erre nézve tudatlanságban maradni. Ki írja a mértékletességi egyletek felhívását és lármázik az iszákosság ellen? Emberek, kik utolsó lehelletökig soha sem mértékletesek. Ki adja ki a mezőgazdasági lapokat? Ön? Rendesen olyan emberek, kik mint költők, novellairók és sensationális dramatikuskok keserű csalódásokban részesülnek, helyi lapok szerkesztői lettek s végre véletlenül a földművelésre tértek, hogy egy ideig a szegények házára ne szoruljanak. Ön akar nekem leczkét adni az ujságírásból? Tudja meg az ur, hogy én azon alphától omegáig gyakorlatilag keresztül-mentem, s azt mondom önnek, hogy mennél kevesebbet tud valaki, annál nagyobb lármát csinál és annál nagyobb tiszteltidjat követel. Ha én, a helyett hogy művelt lennék és nem biznám tehetségemben, tudatlan és szemtelen

lettem volna, nevémet ezen nyomorult, önző világban híressé tettem volna. Uram, elfogadom elbocsátásomat. Miután így bánt velem, minden körülmény között el vagyok határozva menni; de megtettem kötelességemet; a szerződést teljesítettem, a mennyire ön nekem megengedte. Azt mondtam, hogy lapját minden osztály számára érdekessé tehetem, s ezt megtettem. Azt mondtam, hogy a kiadást huszezer példányra felvihetem; a kezdet már meg volt téve, s csak két hetet adott volna még nekem, a legnagyobb olvasó kört szereztem volna meg, melylyel valaha mezőgazdasági lap dícselkedhetett — persze, hogy egyetlen gazda sem lett volna közte, és egyetlen ember sem, ki ha életének megmentése függ vala tőle, a dinnyét a baracktól meg tudná különböztetni. A szerződéstörés az ön kára, tökfilkó!

E szavak után fölháborodva távoztam a szerkesztői irodából.

T Á R C Z A.

Mese és művészet.

A szép, jó és igaz eszméi alkotván a valódi művészet lényegét, úgy látszik, hogy e nemes eszmékkel alig lehet a mesét egybefűzni; pedig a régikor szokásai és sok ma már mesés vélemény épen a művészet jelképes alakjaiban s a beszéd képletes szövegeiben nem csak fönmaradt, de azokban maradandó emlékek is bírnak. A jelképek és szövegek jelentésménye majdnem általánosan ismeretes; de azoknak eredete többnyire titok a tudomány előtt is. Valamint a szemeink előtt elterülő várromok fölkelti bennünk az érdeklődést azon események iránt, melyeknek ama vár hajdan színhelye volt, úgy nagyon jogosult bennünk a kíváncsiság a jelképek és szövegek eredete iránt, miután azok a hajdankor költészetének és gondolkozásmódjának ismeretére vezetnek bennünket.

Mindenek fölött a régikor mesés természetrajza volt jelentékeny befolyással a művészetre és a beszédre, s eme befolyás mind a művészetben, mind a beszédben máig is fölismerhető. A mesés természetrajznak hatása két irányu. Részint oly állatokról beszél, melyek sohasem léteztek, vagy legalább létezésük biztossággal nem állítható; részint a költői képzelem erejével írja le az állatok életét. E kettős irány hatása észlelhető a művészetben. A mesés és költött állatok, melyeket egyes faragványokon leggyakrabban láthatunk: az egyszarvu, a phönix és a grif-madár.

Az egyszarvu a patások osztályához tartozó állat, mely homlokán egy egyenes szarvat visel fegyver gyanánt. Hazájául majd Indiát, majd Afrikát állítják.

Már a régikor híres természetbuvárai, mint Aristoteles, Plinius, ismerik az egyszarvut, de egyikök sem állítja, hogy valaha látta volna. Mennyire el van terjedve a monda az egyszarvuról, azt a legújabb utazók is bizonyítják. Utazók, kik Nubiából vagy a Fok-földről Afrika belseje felé haladtak, mindennél reá akadtak e mondanak ismeretére. Némelyek látták is sziklafalakon az egyszarvunak rajzát. Utazók leírására támaszkodva, több természetbuvár megkísérlé, tudományosan bebizonyítani az egyszarvunak létezését, de úgy látszik, sikertelenül.

Hogy a római és görög írónál is előjön a monda az egyszarvuról, azon nem csodálkozhatunk. Ha azon hírek, melyek Afrika narancsairól hozzájuk jutottak, a hesperidák aranyalmái-

ról szóló mythos költőinek alapul szolgálhattak, úgy nem lehet feltűnő, ha távol vidék állatvilágának különböző hírei az egyszarvuról szóló mondákat szülték.

Azon rajzokon, melyeket egyes utazók láttak, bizonyára az egyenes szarvu antilopot akarták a bennszülöttek ábrázolni, miután arczélben a távlat ismerete nélkül festették, azért nagyon könnyen egyszarvunak látszanak azok. A régi kor egy írója sem állítja, hogy valaha egyszarvut látott volna. Azt sem lehet állítani, hogy talán a kiveszett állatok közé tartozik; mindamellett a keresztény művészetben mint jelkép többféleképen használtott. Legutóbb mint a kereszt jelképe lón használva azon alapon, mivel a szarvról azt állítják, hogy a mérgek ellenszerül szolgálhat. Ez alapon használják a gyógyszerárak czimerein is. Minthogy az egyszarvut senkisémet láttam, azt mondják felőle, hogy a magányt kedvel, azért mint a magány jelképe is szerepel.

Valamint az egyszarvu a gyögyerőt jelképezi, ugy a sárkány a keresztény művészetben, mint az ördög, mint a pogányság és a bálványozás, egyáltalán mint a romboló gonosz szellem jelképe használtatik. Találkoztak olyanok, kik a sárkány létezését komolyan állították, mások ismét azt állítják, hogy ezek voltak az óvilág állatainak utolsó példányai, melyek nagyterjedelmű mocsárokból legtovább fönmaradtak. Legvalószínűbb, hogy az óvilág némely állatai, melyek a mythosai sárkánnyal némi hasonlatossággal bírtak, a művészetben mintaképekül használtattak s innen a sárkánynak nevezett különböző alakok. A költői képzelem nagyban hozzájárult a sárkánynak ijesztő tulajdonokkal való alakításához. A monda szerint a sárkány majd tengeri szörny, halalaku hátsó testtel, majd szárnyas kigyó, majd ismét többfejű szörny. Ez eltérés a sárkány ábrázolásában, e látható törekvés egyesíteni a sárkány alakjában minden félelmetes és borzasztó tulajdost, eléggé bizonyítja, hogy a költészetben és a művészetben szereplő sárkány csak mesés állat. A sárkánymondák legkönnyebben ama különböző hírekből eredhettek, melyek az ázsiai óriási kigyóról és a krokodilról elterjedtek. A krokodilról a régiek sok mesés dolgot tudtak. Ily mesés dolog az is, hogy a krokodil, mielőtt valamely embert megtámadna, könnyezik; innen a képmutató fájdalmat színlelő könnyezés krokodilkönynek mondatik. A sárkány az ókor mythosában s a középkor meséiben nagy szerepet játszik. A magyar nép meséiben is majd mint tüzes szemű és leheletű, majd mint többfejű szárnyas szörnyeteg szerepel.

Chinában a sárkány állami és császári czimerül szolgál. Japán zászlórudjainak csucsát sárkány díszíti. Már a rómaiak használták hadijelvényül a sárkányt. A keresztény művészetben a pogányságnak s így a gonosz lélek országának lerontásában kitűnt, bátor hithirdetők képein, a pogányságot s a gonoszág erejét, sárkány jelképezi.

A phönix már a legrégebb népek mondáiban szerepel. A régi egyiptomiaknál a phönix felől elterjedt mesék csakhamar a görögökhöz és rómaiakhoz is eljutottak. A phönix mint sas alaku szép, fényes tollazatu madár szerepel. A monda szerint minden 500-dik évben messze földről jön elő, gyökerekből fészket készít magának, s aztán fészkevel együtt elég: de hamaiból ismét megifjodva jön elő.

A phönix igen találó jelképe az időnek, mely minden pillanatban múlik s ismét megújul. A művészetben s a költészetben, mint állandó fönmaradás és folytonos megifjodás jelképe használtatik. Hadrián császár kérdésére a hírdetők, hogy uralkodásának czélja visszahozni népei közé az aranykort, s uralkodásának czélját pénzeken is kifejezni ohajtván, szobra a phönix alakját s e körülírást visel: »saeculum aureum.«

Erzsébet angol királyné pénzein is phönix látható, mint a szépség és szüzesség jelképe, noha e két tulajdont nem fűzi mindenki az ő emlékéhez. Leégett s újból fölépült városok címereikbe vették föl a phönixet. Tüzkár ellen biztosító intézetek nagyon találóan vették föl a »phönix« nevet. Kiválólag találóan használták a phönixet siremlékeiken a régi kor azon népei, melyek halottaikat megégették. Mint a föltámadás hitének alkalmas kifejezése lön használva a keresztény művészetben. Siremlékeken a phönix, a pelikán mellett ábrázolva, annak kifejezése, hogy Krisztus Urunk önvére árán szerezte meg nekünk a boldog föltámadás reményét. A kereszt tövével ábrázolt phönix jelenti — leginkább a régi faragványokon látható — hogy Krisztus ugyan megtört fájdalmában, de a halálból dicsőségesen föltámadott.

(Vége következik.)

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege Bellus községnek tüzoltó szerek beszerzésére 100 frtot, az ó-stuzsicsai gör. kath. hitközségnek iskolaépítési költségekre szintén 100 frtot adományozott magánpénztárából.

* **Fogarassy Mihály** erdélyi püspök ur ő excja az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat alapítójának gyarapítására 500 frtot adományozott.

* **Munkácsy Mihály** világhírű képét folytonosan nagyszámú közönség nézi. A terem mindig tele van látogatókkal. A nagy művész legközelebb festendő nagy képének tárgya »Krisztus a keresztfán« lesz. E nagy képhez két tanulmányfő a »Harmonia« váci-utcai termében van kiállítva, hol 20 kr belépti díj mellett láthatók. A begyűlt összeg egy zenészi műre kitűzendő pályadíj alapjául fog szolgálni. Trefort miniszter meleg hangon irt levelet intézett a nagy művészhez, fölkérve, hogy vállalja el az akadémiai nagy terem számára a magyar történelemből vett nagyobb kép festését és a budai koronázási templom egy oltárképének készítését. A »Krisztus Pilátus előtt« megvételére az adakozások folynak s bár eddig még igen csekélynek mondható a begyűlt és megajánlott összeg a kép valószínű árával szemben, de kétséget sem szenved, hogy mihelyt tudva lesz biztosan, hogy mennyit követel érte Sedelmayer, az ország közlekedése ezen összeget elő fogja rövid idő alatt teremteni.

* **A magyar egyházi festészet** emelése végett, a vallásalaptól engedélyezett javadalom terhére, a magyar egyházi festészet emelése tárgyában alakított bizottság pályázatot nyitott színvázlatokra, és jutalom-díjakat tűzött ki bibliai vagy szentegyház-történeti tárgyú s általában oly irányú kész festményekre, melyek a vallásos érzület ébresztésére alkalmasok s magyar művészek által készítve az idei őszi tárlaton kiállítva lesznek. A színvázlatok: 1. a bars megyei Jálma község temploma számára Nepomuki sz. Jánost és 2. a lévai kegyesrendiek temploma részére szent Józsefet, Jézus nevelő atyját ábrázoló oltárkép. A vázlatok legkésőbbén f. évi szeptember hó 20-ikáig a bizottság titkárához Keleti Gusztávhoz (Bpest, Sugárut 83. sz.) küldendők be.

* **Dr. Wolafka Nándor József** csanád-egyházmegyei áldozás s a temesvári papnevelő-intézet tanulmányi felügyelője, a budapesti köz ponti papnövelde tanulmányi felügyelőjévé nevezte-tett ki.

— **Meghívó.** A Szent-István-társulat folyó évi márczius 23-án délelőtti 9 és fél óraker Budapesten, a központi papnövelde földszinti nagy termében tartandja XXIX. rendes közgyűlését, (9 óraker szent mise az egyetemi templomban s

utána közvetlenül a gyűlés meguyitása) melyre a társulat t. cz. tagjai tisztelettel meghivatnak. A g o s t o n Antal, titkár.

— **Pályázat.** A budapesti kir. tudomány-egyetem hittudományi karánál, az egyházjog és a keleti, u. m. arab, syr és chald nyelvek tanszékei megüresedvén, az egyházjogi tanszék betöltése végett 2500 frt rendes fizetéssel, 400 frt lakbérrel és 10 illetőleg 20 évi szolgálat után 315 és 630 frt évtizedes pótlékokkal nyilvános rendes tanári állásra; a keleti nyelvek tanszékének betöltése végett pedig 1500 frt fizetéssel és 300 frt lakbérrel nyilvános rendkívüli tanári állásra pályázat hirdettetik. Ezen tanszék elnyeréseért folyamodó kath. egyházrendbeli férfiak, készütségek és tanítóképességek kellőleg bizonyító okmányaikkal, püspöki elbocsátó-levéllal és életirati vázlattal felteremtelt folyamodványukat a budapesti kir. tudományegyetem hittudománykari dékáni hivatalánál, folyó évi márczius hó 25-ig nyújthatják be. Kelt Budapesten, 1882. évi február hó 21-én. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

* **A párisi katolikus egyetem** alapjára f. évi február 7-ikéig 3.847.500 frank 65 cent. gyűlt össze. — **Bolgárországnak,** a legújabb népszámlálás szerint, 1.998.983 lakosa van. — **Az Egyesült Államokban** borzasztó árvíz pusztít, a Mississippi száztöven mérföld hosszúságban és negyven mérföldnyi szélességben öntötte el a vidéket. Az óriási csapás többnyire a néger telepeket sújtja.

IRODALOM.

— **Felhívás.** »**Vasárnapi és ünnepi epistolák és evangéliomok a gör. szert. kath. egyházban**« cím alatt a napokban egy könyv fog sajtó alól kikerülni. Nem szükség bővebben indokolni annak szükséges voltát, mert úgy hiszem, érzik azt naponta azon ft. lelkész urak, kik magyar ajku gör. szert. kath. hívők lelki gondozásával vannak megbízva. A munka tartalmazni fogja: 1) Az egész évi vasárnapi szakaszokat, elkezdve husvétvasárnapjától, nagy péntekig bezárólag, a közbeeső változó ünnepek szakaszaival együtt. 2) Az egész évi állandó ünnepek szakaszait szept. 1-től aug. 31-ig. 3) A 11. feltámadási és 12. kinszenvedési evangéliomi szakaszt, és függelékül a mindenféle kérés szándékára mondott sz. liturgia és halottak szombatjai megfelelő szakaszait. Az egész az apostoli sz. Szék által jóváhagyott szövegből lesz utánnyomva. Egy példány ára postai költségen kívül félvásznon-kötésben 40 kr, egész vásznon-kötésben 55 kr. A bolti ár sokkal magasabb lesz. Gyűjtőknek tíz példány után a megrendeltekhez hasonló tiszteletpéldányt adok. A ft. lelkész urak és hitsorsosaim becses megrendelését várva, maradok U n g v á r o n, 1882. január 29-én G e b é V i k t o r, munkácsi e. m. t. kanonok.

— **Pályázati jelentés.** A budapesti m. k. tudományegyetem hittudományi kara által a »Horváth«-féle alapítvány értelmében a »párbajról« kitűzött pályázati kérdésre két pályamű küldetett be, az egyik: »Quid leges, sine moribus, vanae proficiunt«, a másik »Mihi vindicta Ego retribuam« jelisével. A hittudományi kar, ez évi február hó 17-én tartott 4-ik rendes ülésében, a bírálók egyértelmű véleményezése alapján, a jutalomdíjat egyik műnek sem ítélte oda. Miről a pályaművek szerzői oly megjegyzéssel értesítettek, hogy kézírataikat, szerzői tulajdonjoguk igazolása mellett, a hittudományi kar dékáni hivatalánál bármikor visszavehetik. Budapest, 1882. február 18. Dr. Stanczel Ferencz, e. i. dékán.

— **Az »Isten igéje szent beszédekben«** című egyházzö-noklati folyóirat 3. füzeté hat szent beszédet tartalmaz és pedig:

nagybőjt I—IV vasárnapjaira, szent József ünnepére és gyümölcsoltó B. asszony ünnepére.

— A »**Jó pásztor**« egyházszoneklati folyóirat megjelent. V. füzeté tiz szentbeszédet tartalmaz: kettőt Gyümölcsoltó B. Asszony ünnepére, egyet fekete vasárnapra; V — VII. nagybőjt beszédet; egyet-egyet nagy-péntekre és husvét két ünnepére.

MINDENFÉLE.

Munkafelosztás. Egy szolgáló jelentkezik X. úrnál, hogy szolgálta lépjen nála. Több kérdés után, melyek azt látszottak bizonyítani, hogy szeretne jól élni s annál kevesebbet dolgozni: »Ki hozza föl a pinczéből a bort?« kérdi tovább. »Te« feleli X. úr. »Azt megteszem. És a fát ki hordja fel?« — »Azt én!« mond az úr. »Ugy hát tessék felfogadni.« — Talán mondanunk sem kell, hogy X. úr a derék szolgáló rangjához illőleg ajtót mutatott.

A keztyű a művelődéstörténetben. A keztyűk eredetileg, úgy látszik, főleg csak azon célra használtattak, hogy a kezeket külső befolyásoktól és sértésektől óvják, mint az Homer Odysseájának egy passusából kitünik. A görögök a keztyűt lakomáiknál is használták. A villát ők nem ismerték s az ételeket ujjajkkal vették ki az edényből. Minthogy azonban az ételek gyakran igen forrón kerültek az asztalra s némelyek talán csakis forró állapotban ízlettek legjobban, az étkezők keztyűket huztak kezükre, hogy ujjajkat meg ne égessék. Erre a célra ujjas-keztyűket használtak.

A rómaiaknál ujjas és ujjatlan keztyűk voltak ismeretesebbek, azonban gyakran a tunica ujjai pótolták ezeket. Itt hézag áll be a keztyű történetében s csak 817-ben találjuk föl ismét nyomát. Ezen évben bocsátott ki az aacheni zsinat egy rendeletet, hogy a szerzetesek csak juh- vagy kecskebőr keztyűt viseljenek, miből azt lehet következtetni, hogy értékesebb anyagokból készült keztyűket viselni a világi és egyházi fejedelmek és főurak előjogai közé tartozott. S a fejedelmek, praelatusok és nemesek keztyűi csakugyan gyakran pompás hímzésekkel, drágakövekkel és gyöngyökkel voltak díszítve. Akkor a gyűrűket is rendszeren a keztyűkre huzták. A keztyűk nélkülözhetetlenek voltak a teljes női öltözethez, és pedig már igen régi idő óta, mert már tizenegyedik századbeli írók említést tesznek ezen körülményről. A női keztyűk is szépen voltak készítve s rendszeren hímzve; a 13. század óta gyakran vászonból készültek s könyökig értek. VII. Károly francia király korában kezdték először csipkével díszíteni; III. Henrik francia király idejében pedig illatosakká is tették. Ily csipkés és illatos keztyűk Angliában Erzsébet királynő uralkodása alatt jöttek divatba, ki nagy gondot fordított rájuk s ezáltal okot szolgáltatott arra, hogy a 16. század végén s a 17. század elején oly nagy fényűzést űztek a keztyűkkel Angolországban. XIV. Lajos korában szintén divatban voltak a könyökig érő keztyűk; s a fehér bőr-keztyűket már akkor a legelegánsabbaknak tartották. Egyébiránt más színű bőrből, vászonból, gyapotból, selyemből stb is készítették.

A lovagkeztyűk aczélból vagy más fémből, vagy bőrből, voltak, az utóbbiakat vaspikkelyekkel látták el. Nagyságuk gyakran irtózatos volt. A lovagkeztyűk nem csupán az öltözékhez tartoztak, más célra is szolgáltak, például párbaj-kihívásra. Ha a keztyűt valaki az ellenfélnek oda dobta, úgy ez kihívást jelentett; ha az ellenfél felemelte, ez annyit tett, hogy a kihívást elfogadta. Innen erednek a még ma is szokásos szólások: »A keztyűt

odadobni,« e helyett: »valakivel veszekedést kezdeni« és »a keztyűt felvenni«, e helyett: »a vitába belebocsátkozni.«

Továbbá a keztyűnek a középkorban a püspökök és fejedelmek behelyezésénél is szerepe volt. A beigtatás, az adományozás és a nagyobb rangra emelés jelvényeül szolgált. Örökségbe való behelyezésénél is szerepelt a keztyű, példa Konradin. Midőn az utolsó hohensaufi 1268-ban a vérpadon állt, keztyűjét a tömeg közé dobta, s kérte, hogy vigyék el Arragoniai Péternek, annak jeléül, hogy őt örökösül helyezi be Olaszországban. Egy lovag felemelte a keztyűt és teljesítette a szerencsétlen ifju kívánságát. Ép úgy szolgált a keztyű a hűbér-adományozásoknál is. Németországban és Franciaországban a XI—XIV században ritkán ment végbe hűbér-adományozás a nélkül, hogy annak egy keztyű átnyújtásával is kifejezés ne adatott volna. A császár, ki megválasztása után szintén különös ünnepélyességek között keztyűt, még pedig bíbor színűt szokott fölhozni, keztyű küldése által adott engedélyt is városok alapítására, adományozott városjogot s engedélyt pénz verésére. — Az igazságszolgáltatás terén szintén volt szerepe a keztyűnek. A bírának a törvényszéki tárgyalások alatt le kellett huzni keztyűjét, hogy ez által megvesztegethetlenségüket kifejezzék.

Angolországban hajdan szokásban volt, hogy a keresztanyának egy pár keztyűt adtak ajándékba, s borralaló helyett keztyűpénzt osztogattak.

Szerkesztői üzenetek. »Az élet útjai« című elbeszélés nem közzétehető. — »János bácsi.« (Egy öreg ur életéből) szintén nem adható. — N.-nak: Adni fogjuk, hanem sorrendet kell tartanunk. — Nemo-nak: Az ígért fordítást szívesen vesszük s azonnal közölni fogjuk. — K. A.-nak: Bocsánat, hogy levelére még nem válaszoltunk, de teendőkkel annyira el vagyunk halmozva, hogy ezt eddig lehetetlen volt tennünk. Legközelebb írni fogunk.

Társulati Értesítő.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt	kr.
Buzás Mihály esperes csikszentmártoni pléb.	34	65
Ulfert Alfonz viski plébános	7	30
Podivinszky Ferencz zsolnai pléb.	43	50
Konkolyi Ambrus tapolczai pl.	31	50
Ifj. Bencke István bonyhádi pléb.	94	—
Feld Antal polgári pléb.	31	50
Rojdl Farkas brassói elemi isk. igazgató	15	—

HIRDETÉS.

Cs. kir. kiz. szab. czipőgyár. Több kiállításon kitüntetve.

Temesváry Mór,
Budapest,
király-utca 1. sz.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Nőiinek.

Eberlasting czugos-topán frt 2.70
Eberlasting czugos-topán
20 cm. magas legf. nemű frt 3.20
Bőr-topánok 20 cm. magas
erős kettős talppal frt 3.20

Uraknak.

Topán chagrin vagy wichsós bőrből erős talppal frt 3.80
Topán borjubőrből erős kettős talppal frt 4.50
Borjubőr vagy bagaria csizma hosszú szárral és kettős talppal frt 9.—
Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

Bővebb képes árjegyzék kívánatra ingyen. 1—8

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1882. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferenciek-tere Athenaeum-épület).